

PLA DE CONVIVÈNCIA

C.E.I., JOGUINA

E.I. JOGUINA

CURS: 2019 - 2020

ÍNDEX:

1. INTRODUCCIÓ	pàg.3
2. OBJECTIUS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA	pàg.4
3. CONCEPTE DE CONVIVÈNCIA A SA NOSTRA ESCOLA	pàg.5
4. QUÈ ENTENEM PER CONFLICTE?	pàg.7
5. NORMES DE CONVIVÈNCIA A L'EDUCACIÓ INFANTIL	pàg.9
6. SITUACIÓ ACTUAL DE LA CONVIVÈNCIA AL NOSTRE CENTR	pàg.11
7. CARACTERÍSTIQUES D'UNA AULA PACÍFICA	pàg.12
8. ACTUACIONS PER POTENCIAR UNA BONA CONVIVÈNCIA AL NOSTRE CENTRE	pàg. 14
9. MANERES DE TRACTAR ELS CONFLICTES	pàg.16
10. PROTOCOL D'ACTUACIONS A SEGUIR DAVANT UN CONFLICTE AMB LES FAMÍLIES	pàg.17
11. PROTOCOL D'ACTUACIONS A SEGUIR DAVANT UN CONFLICTE ENTRE MESTRES	pàg.18
12. ANNEXES	pàg. 19
- ANNEXE 1: LES HABILITATS SOCIALS	

1. INTRODUCCIÓ

Aquest pla l'hem fet conjuntament els dos cicles de Joguina i estem d'acord amb les reflexions que a continuació exposem.

La societat actual ha sofert una profunda transformació. S'ha de partir de les múltiples realitats familiars que configuren les vivències dels infants per assumir un rol de contenció i facilitació del desenvolupament emocional i afectiu.

Les expectatives positives per part de l'adult, l'estímul i el foment de l'autoconcepte és apostar per les capacitats que tots i totes tenen en el seu projecte de creixement personal.

Les actuacions en el centre van encaminades a promoure el creixement integral de la persona, el desenvolupament de conductes adequades per convida millor, prevenir i crear actituds positives cap als altres i resoldre els conflictes mitjançant el diàleg.

Per fer-ho s'han elaborat unes normes de convivència i una normativa que han de regular el funcionament del centre.

La convivència en els centres suposa, en part, un reflex de la convivència en la societat, amb les contradiccions i problemes que s'observen en la mateixa.

Entre els factors que s'han apuntat com responsables de la deterioració de la convivència, un primer grup són de caràcter social, com els problemes provocats per certes característiques de la societat actual (permissivitat, canvis en el paper de la família, models emesos a la TV, mitjans audiovisuals i noves tecnologies, etc.) i per les diferències interculturals o els problemes derivats de situacions d'exclusió o marginació. Altre grup de factors són de caràcter psicològic (pèrdues de referents importants, separació de parelles...) i fan referència a aquest efecte de característiques com la impulsivitat, la falta de tolerància a la frustració, les relacions negatives amb els adults o les escasses habilitats socials. Més enllà dels uns i els altres, hi ha també factors pròpiament educatius que no poden deixar-se de banda, com són el tipus d'ensenyament i de currículum que es proposa, les metodologies utilitzades, els resultats acadèmics dels alumnes, l'organització dels propis centres, el tipus de relacions i el nivell de participació que s'estableix, tant entre els alumnes entre si com amb els seus professors i entre aquests i les famílies. La complexitat i varietat d'aquests factors fa difícil trobar sempre la resposta educativa més adequada a aquests problemes. Per fer front a tot açò s'ha de comptar amb la col·laboració de tots.

2. OBJECTIUS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

- a) Potenciar la convivència entre tota la comunitat educativa.
- b) Aconseguir la integració de tot l'alumnat sense discriminació per raó de raça, sexe o edat.
- c) Fomentar la implicació de les famílies.
- d) Millorar les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.
- e) Gestionar els conflictes.
- f) Prioritzar l'educació en valors.
- g) Fomentar l'existència d'activitats, espais i temps comuns per a facilitar la convivència entre l'alumnat.
- h) Atendre específicament a l'alumnat que, per diverses causes, presenti comportaments que alterin la convivència en el centre i la d'aquell altre alumnat que pateix les seves conseqüències.

3. CONCEPTE DE CONVIVÈNCIA A LA NOSTRA ESCOLA

En qualsevol grup es comparteixen normes i objectius, tot i així, apareix el conflicte. El conflicte va implícit en la convivència. Lluitar perquè el conflicte no aflori és impossible. L'important és preparar-nos per afrontar-lo i resoldre'l.

- Entenem que únicament a partir d'una especial atenció al tractament del conflicte podem arribar a una cultura de convivència mitjançant la incorporació i vivència de valors democràtics.
- Entenem la convivència com un procés creatiu i respectuós amb tothom, una forma de gestionar les situacions de xoc ja sigui mitjançant la prevenció o evitant l'agreujament del conflicte si ja s'ha manifestat.
- Entenem que la convivència pacífica no és aquella exempta de conflicte sinó aquella on els conflictes es resolen de forma no violenta.

Aprendre a viure junts, aprendre a conviure amb els altres, a més a més de constituir una finalitat essencial de l'educació, representa un dels principals reptes per als sistemes educatius actuals. Són moltes les raons que fan que aquest aprenentatge es consideri no solament valuós en si mateix, sinó imprescindible per a la construcció d'una societat més democràtica, més solidària, més cohesionada i més pacífica.

La millora de la convivència escolar comença per la responsabilitat compartida de tots els membres de la comunitat educativa (mestres, pares, educadores, alumnes, SOIB, secretària...), implicats directa o indirectament en l'educació.

Per això, cal fomentar en especial, la col·laboració família - escola perquè tant pares com mestres disposin de més informació sobre els més petits i així prevenir els problemes de convivència que puguin sorgir.

Potenciam:

- Cooperació: Els infants aprenen a treballar junts i a confiar entre ells, s'ajuden i comparteixen; l'èxit d'un és l'èxit de tots. Mitjançant la interacció, els aprenentatges cognitius i els aprenentatges socials van parells.

- Comunicació: Els infants aprenen a observar, comunicar, escoltar i interactuar.
- Respecte/tolerància: Els infants aprenen a respectar les diferències de les persones, a entendre el prejudici i com funciona.
- Expressió emotiva i positiva: Els infants aprenen autocontrol i a expressar els seus sentiments de manera que no sigui agressiva. L'escola ha de treballar de manera prioritària les relacions afectives - emocionals. Les indicacions útils pel desenvolupament de la capacitat emocional són: el parlar, fomentar pensament positiu, potenciar el control, etc.
- Resolució de conflictes: Els infants adquireixen la capacitat necessària per respondre de forma creativa al conflicte en el context d'una comunitat que el reconeix com a membre capacitat per reflexionar, crear solucions, prendre decisions i resoldre conflictes.

Pensem que el desenvolupament de la democràcia participativa a l'escola és una de les millors eines per aprendre a construir la no - violència; millorar la qualitat de la vida a l'escola i en les relacions que en ella s'estableixen; fa que disminueixin els conflictes provocats per la transgressió de les normes; ajuda a prevenir la violència i desenvolupa en els alumnes el sentit de la responsabilitat, així com les diverses i complexes capacitats (cognitives, emocionals i conductuals) necessàries per assumir amb eficàcia un paper actiu en la construcció de la democràcia.

Noltros com a mestres, hem de donar exemple amb la nostra convivència diària. És molt important que tot el centre conegui les normes establertes i es comprometi a respectar-les. Des del primer dia del curs tots han de saber el que podem i no podem fer, i les conseqüències que ens pot portar l'incompliment de les normes.

4. QUÈ ENTENEM PER CONFLICTE?

El conflicte és: un procés natural i necessari, forma part de la vida, és el motor del nostre progrés, és inherent a la vida en comú i és normal en el desenvolupament de les relacions entre iguals, per això s'han d'establir camins per a l'aprenentatge de la convivència de forma dialogada i pacífica. De fet, l'infant entra en situació de conflicte des del moment de néixer. L'adaptació a un medi diferent, les primeres paraules, les primeres passes, fets tots aquests nous, que li faran superar nous reptes i noves situacions.

El projecte de creixement personal es realitza a partir del propi cos, del moviment, de l'acció, del joc, de la provocació. Créixer és incorporar conductes adaptatives i funcionals davant demandes quotidianes de la família i de l'entorn. L'aprenentatge en si mateix suposa resoldre una situació conflictiva. Treballar aquest fet, donarà als infants habilitats personals per anar plantejant conductes d'ajustament, d'empatia, d'escolta significativa de l'altre. Aquest és l'objectiu de la intervenció educativa en aquesta etapa.

Els conflictes poden ser potencialment positius per a les persones i per als grups socials, poden ser oportunitats d'aprenentatge i creixement personal per a tots els membres de la comunitat escolar. Així, els conflictes són positius si els consideram com una conseqüència inevitable de la diversitat (no tant escolar com humana). La realitat és plural i encara que, aquesta pluralitat és font d'enriquiment, és cert que també és causa de contrast, divergències i enfrontaments. L'únic que podem fer amb sentit comú, és acceptar-los i gestionar-los de forma beneficiosa per a tothom, ja que “queixar-nos” dels conflictes o avorrir-los no és una bona posició. També se'l pot considerar com a font d'aprenentatge, ja que la seva bona resolució requereix posar en marxa recursos relacionats amb la comprensió racional, i amb el control de les emocions. Sempre que hi ha vida, hi ha conflicte.

En moltes ocasions la valoració positiva o negativa que se'n fa dependrà fonamentalment de la forma com l'encarem i no tant del conflicte en si mateix. Només en determinades condicions el conflicte pot conduir a la violència. Per això, per millorar la convivència i prevenir la violència, és precís ensenyar a resoldre conflictes de forma constructiva (pensant, dialogant, negociant, mitjançant la col·laboració...) i creant

contextos com ara les assemblees d'aula (que parteixen d'un enfocament cognitiu - evolutiu, basat en el reconeixement que el progrés es produeix a través de la solució democràtica dels conflictes. El fet de preguntar als altres què desitjarien, què necessiten, quines són les seves idees, constitueix una part fonamental de la idea democràtica).

Encara que els nostres alumnes siguin petits, tots aquests mecanismes són igualment necessaris i cal que els anem adaptant a la seva edat.

5. NORMES DE CONVIVÈNCIA A L'EDUCACIÓ INFANTIL

Procurem que les normes de convivència siguin molt clares i conegudes per tots. Les normes de la nostra escoleta són:

- 1 .Saludar en entrar i sortir de la classe. Dialogar. Tenir una vivència de diferents tipus de salutacions. Als reincidents se'ls manarà sortir i saludar en entrar.
- 2 .Respectar el torn de paraula. Demanar-li que imagini el que passaria si tots xerréssim a la vegada. Si ho fa per cridar l'atenció se'l canviarà de lloc alguns minuts.
- 3 .Compartir els materials i joguines de la classe. Raonar com troba que s'ha de sentir l'infant que s'ha quedat sense la joguina que tenia.
- 4 .Cuidar els materials comuns. Dialogar i imaginar que passaria si ningú cuidàs els materials. Si encara així és considera necessària una petita sanció, se'l pot privar d'alguna cosa que li agradi molt fer com per exemple no ser l'encarregat de la fila o del calendari un dia.
- 5 .No barallar-se a la fila per ser el primer. Recordar com s'ha de sortir i entrar a la fila. Si ho realitza per hàbit, que surti i entri el darrer de tots aquest dia.
- 6 .En els jocs espontanis no excloure a cap company o companya. Deixar-li explicar el seu propi punt de vista del problema de forma no acusatòria. Què va succeir, per què va fer allò? Demanar-li si li agradaria a ell quedar exclòs del joc.
- 7 .Demanar les coses amb educació, dir "per favor, donar les gràcies, i demanar perdó". Repetir-ho la mestra les vegades que sigui necessari. Per imitació els infants començaran a demanar les coses "per favor" i a donar "les gràcies" .
- 8 .Recollir i ordenar els materials i joguines utilitzats. Esperar el torn i col·laborar perquè la recollida dels jocs es faci amb orde i sense baralles.
- 9 .Respectar el treball del company o companya en les feines col·lectives i individuals.

Dialogar amb ell o ella. Si algun infant embruta o romp amb intenció el treball d'un altre fillet o bé un treball fet en equip, la sanció pot ser quedar sense participar en una activitat que li agradi molt.

Si sorgeix algun problema alhora de respectar les normes de convivència, l'actuació segueix el següent procediment:

- Parlar amb l'infant o amb els altres implicats.
- Intentar que s'aclareixin les coses.
- Fer les paus, demanar-se perdó, si és una situació de baralla o insults.
- Segons la gravetat: es fa una crida d'atenció a l'infant o infants provocadors del problema i, si es considera necessari, fer-lo/s seure una estona sense jugar per pensar en tot el que ha succeït arran del conflicte provocat, per així adonar-se'n del malestar causat, i que ells cerquin maneres per resoldre-ho.
- Si l'actitud de l'alumne persisteix i dificulta la convivència diària, es quan considerem necessària la intervenció de l'EAP per poder decidir conjuntament les nostres actuacions i les de les famílies (tutories, entrevistes...).
- Quan hi ha millores en la conducta d'un infant l'alabem molt, ho fem evident davant tothom i també ho comuniquem a les famílies.

Quan les normes no es respectes, a la nostra escola hem intentat des de sempre tenir molt en compte com es trobaven emocionalment els nostres infants, i interessar-nos per les seves necessitats.

Des de fa uns anys els canvis que es van succeint a la societat (tecnologies, tipus de famílies...) fa que estiguem més a l'aguait per detectar com açò repercuteix interiorment en els nostres alumnes. Tot i això ens adaptem a aquests canvis cercant les millors estratègies i recursos per poder ajudar als infants.

6. SITUACIÓ ACTUAL DE LA CONVIVÈNCIA AL NOSTRE CENTRE ESCOLAR:

A l'escoleta el clima de convivència és bo. No s'observen seriosos problemes, apareixent de tant en tant, algun conflicte esporàdic, que es resol fonamentalment amb el diàleg i alguna mesura disciplinària de caràcter lleu.

Els conflictes més destacats en Educació Infantil passen per "ser el primer", posseir determinats objectes de la classe, per no escoltar o respectar els/les companys/es. També aquells derivats de la "no adaptació" d'alguns infants a les normes de la classe la qual cosa dificulta la feina de l'ensenyant i l'aprenentatge dels i de les companys/es.

Si entre els mateixos mestres intentem tenir un bon ambient on poder expressar les nostres opinions, programar debats, acceptar qualsevol interpel·lació, promoure actituds de consens... arribarem a crear un clima d'igualtat, d'autoestima, de respecte al grup, és a dir, arribarem a ser tolerants. Els nostres alumnes de ben segur que intentaran imitar-nos i la pràctica continuada d'aquestes actituds amb companys i companyes, pot fer que les assimilem com a rutinàries i les traslladem a les nostres classes ensenyant-los i permetent-los que es relacionin, es comuniquin, resolguin els seus conflictes, s'autoregulin, en definitiva, els ensenyarem a conviure, que és el nostre propòsit.

7. CARACTERÍSTIQUES D' UNA AULA PACÍFICA

El més important de tot és cobrir les necessitats bàsiques, ja que, si un infant no les té cobertes és fa molt difícil avançar en el seu creixement i desenvolupament. Entenem per necessitats bàsiques aquelles que ens permeten sobreviure i que són de dos tipus: físiques (menjar, descans...) i emocionals (pertinença a un grup i afecte). Només quan aquestes estan cobertes, la persona està preparada per afrontar les necessitats de creixement i desenvolupament. "Els grups humans encarregats de satisfer les necessitats bàsiques han estat fins ara la família i els amics, mentre que els encarregats de cobrir les necessitats de creixement eren la família i l'escola".

A vegades, alguns fillets arriben a l'escoleta amb alguna mancança emocional per falta de temps dels pares, poca atenció... i a l'escola ens veiem amb la necessitat d'atendre primer aquesta mancança abans de poder assolir cap altre aprenentatge.

Objectius que perseguim per aconseguir una bona convivència dins l'aula:

- Descobrir la importància dels sentiments. Molt important és la funció que compleixen les emocions en l'infant i en la creació d'una bona convivència, ja que l'entramat emocional és la base sobre la que poden créixer els valors socials, ètics i ciutadans. Les emocions suposen la valoració d'un mateix, dels altres i de la realitat. L'educació emocional implica la integració del pensament, del sentiment i de l'acció.
- Aprendre a valorar les qualitats de cadascú així com les limitacions.
- Comprendre la conveniència de demanar disculpes.
- Comprendre la importància de demostrar a l'altre que l'estem escoltant.
- Comprendre el llenguatge no - verbal mitjançant l'expressió corporal.
- Valorar la importància d'identificar clarament el problema o conflicte.
- Descobrir la importància de l'ajuda dels altres.
- Diferenciar entre pensaments positius i negatius.
- Ensenyar als infants a donar arguments de forma positiva.
- Ensenyar a esperar per obtenir alguna cosa.
- Prendre consciència de les pròpies emocions i aprendre a gestionar-les per un mateix.

- Aprendre que les coses no són immediates i hem de saber esperar.
- Propiciar moments de calma.

Totes aquestes actituds afavoreixen la convivència. És feina dels mestres potenciar-les i valorar-les molt.

8. ACTUACIONS PER POTENCIAR UNA BONA CONVIVÈNCIA AL CENTRE

En aquest punt, pretenem fer un llistat d'actuacions a partir de les quals es treballen tot un seguit de competències i habilitats que potenciaran en l'infant la capacitat de conèixer-se millor ell mateix, conèixer els altres i respectar-los, afavorint així un bon clima de convivència dins l'aula que a la llarga el prepararà per viure en societat

- L' ASSEMBLEA ens permet treballar :

- Autoconeixement
- Gestió emocional
- Autonomia emocional
- Autoestima
- Empatia
- Habilitats socioemocionals
- La comunicació i l'assertivitat
- Educar en i per als conflictes

- Amb el projecte de CAPSES DE VIDA que es fa a 3 anys, amb LLIBRE VIATGER que es fa a 4 anys i la LLIBRETA DE SES EMOCIONS, que es fa a 5 anys, treballam:

- Autoconeixement
- Autoestima
- Habilitats socioemocionals
- Empatia
- Comunicació i assertivitat

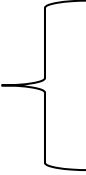
- Amb el RACÓ DE SA CALMA, treballam:

- Gestió emocional
- Autoconeixement
- Autonomia emocional

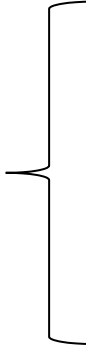
- El servei de BIBLIOTECA, per famílies i infants, ens permet treballar:

- Habilitats socioemocionals
- Comunicació i assertivitat

- Amb els RACONS DE JOC LLIURE, treballam:

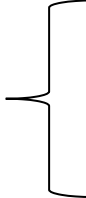
- 
- Habilitats socioemocionals
 - Gestió emocional
 - Educar en i per als conflictes
 - Autonomia

- MESURES DE SUPORT adaptades al grup (atenció a la diversitat, organització d'espais, metodologies, agrupaments, càrrecs, organització flexible del temps, etc.

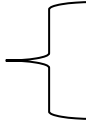
- 
- Autoconeixement
 - Gestió emocional
 - Autonomia emocional
 - Autoestima
 - Empatia
 - Habilitats socioemocionals
 - La comunicació i assertivitat
 - Educar en i per als conflictes

- Cooperació FAMÍLIES – ESCOLA:

- Individual (entrevistes, intercanvi d'informació diària)
- Col·lectives(conferències, taller de pares, consells escolars, APIMAS, reunions de grup, etc).

- 
- Habilitats socioemocionals
 - Empatia
 - Comunicació i assertivitat
 - Gestió emocional

-COORDINACIÓ DOCENT (clastre, cicle, comunicació diària, coordinació amb especialistes, formació docent...

- 
- Habilitats socioemocionals
 - Comunicació i assertivitat

9. MANERES DE TRACTAR ELS CONFLICTES

Treballar la convivència en els centres suposa arribar a acords. Hi ha diverses formes o models d'afrontar els conflictes:

- Passiu, en el que no hi ha acord. Empobreix personal i socialment.
- Agressiu, no hi ha regulació d'objectius. Cada part vol sortir-se amb la seva. Clima social deteriorat.
- Negociació, esforç per consensuar el nostre criteri amb el dels altres.
- Cooperació, es mantenen els objectius de l'altre i els nostres però existeix un esforç per aconseguir objectius comuns. Clima social positiu. Els individus s'ajuden, comprenen, animen.

A la nostra escola optem pels models de la negociació i la cooperació.

10. PROTOCOL D'ACTUACIONS A SEGUIR DAVANT UN CONFLICTE AMB LES FAMÍLIES.

Quan es presenti algun problema amb sa família d'algun fillet/a de la nostra aula, ja sigui per un "malentés" o per no veure d' igual manera una situació en el tracte diari, la mestra propiciarà una entrevista amb aquests pares. En aquesta trobada s'exposarà de cada part el que ha succeït i se'n xerrarà de forma tranquil·la. Quasi sempre s'arriba a un bon enteniment perquè tothom té una part de raó. Normalment amb açò i bona voluntat n'hi ha prou. Si no fos així, es demanaria xerrar sa mestra i sa família amb sa direcció, ja que a vegades una visió externa d'un conflicte facilita veure ses coses amb calma i arribar a pensar realment que el problema no es tant greu . Ens ajuda idò a "desangoixar-nos". Al nostre centre molt poques vegades hem requerit aquestes reunions.

Si el problema no és per qüestions quotidianes sinó que és per raons més profundes (a nivell de diagnòstics dels fillets o per situacions familiars) podrem recórrer a s'intervenció i ajuda de s'EAP que també mediarà de forma professional i oportuna.

11. PROTOCOL D'ACTUACIONS A SEGUIR EN UN CONFLICTE ENTRE DOCENTS.

Si sorgeix un problema entre companyes, sempre s'intentarà xerrar-ne tranquil·lament i explicar cadascú el seu punt de vista de la situació. Normalment tothom té la seva part de raó i totes les opinions són molt respectables. S'arribarà sempre a un consens. Alguns temes se poden dur a claustre per demanar el sentir de les companyes, allà se'n parlarà fins arribar a acords.

Si un "malentés" més personal no es solucionés i dugués a trencar la calma quotidiana, es faria una entrevista amb la direcció per intentar trobar solucions que satisfacin a tots. A dia d'avui, en el nostre centre no hem arribat a aquest extrem.

12. ANNEXES

- Les habilitats socials